

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

19.5.2011

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ – 10 ΧΡΟΝΙΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Εισαγωγή

Στα τελευταία 35 χρόνια η χώρα αναπτύχθηκε με κύριο μοχλό την κατανάλωση. Η χαμηλή αποταμίευση του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, τα δανεικά και η εισροή των κοινοτικών πόρων τη χρηματοδότησαν. Οι εισαγωγές την ικανοποίησαν. Και οι διεθνείς αγορές μας δάνεισαν άπλετα προκειμένου να καλύψουμε το άνοιγμα ανάμεσα στις υψηλές εισαγωγές και τις καχεκτικές εξαγωγές μας. Αυτό το μοντέλο μας οδήγησε σε υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα και σε διαρκώς διευρυνόμενο δημόσιο χρέος.

Είναι αδήριτη η ανάγκη να περάσουμε σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης, βασισμένο στην εξωστρέφεια –δηλαδή στην υψηλή παραγωγικότητα και στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των αγαθών και υπηρεσιών που παράγει η χώρα. Αυτό το μοντέλο συνεπάγεται στρατηγικές δημόσιες επενδύσεις χρηματοδοτούμενες σε μεγάλο βαθμό από τους κοινοτικούς πόρους, ιδιωτικές επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από αυξημένη σε σύγκριση με το παρελθόν εγχώρια αποταμίευση, καθώς και την εισροή ξένων κεφαλαίων που θα πρέπει να προσελκύσει η χώρα ώστε να επιτύχει τους αναγκαίους ταχείς ρυθμούς ανάπτυξης.

Η μετάβαση στο νέο αυτό μοντέλο δεν είναι ούτε αυτόματη ούτε εύκολη ούτε πάντα προφανής. Εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας θα πρέπει να μεταφερθούν σε κλάδους διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών. Οι μεγάλες επιχειρήσεις σε αυτούς τους κλάδους θα πρέπει να μειώσουν τα κόστη τους και να γίνουν ανταγωνιστικές διεθνώς. Η πληθώρα των μικρών επιχειρήσεων –που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της Ελληνικής οικονομίας– θα πρέπει να κυνηγήσουν την ανταγωνιστικότητα, είτε μέσω οικονομιών κλίμακας είτε μέσω της καινοτομίας και της τεχνονγνωσίας είτε ακόμη μέσω της μεταξύ τους συνεργασίας.

Για να επιτευχθούν τέτοιες θεμελιώδεις αλλαγές στο μοντέλο ανάπτυξης της χώρας θα πρέπει πρώτα να υλοποιηθεί μία μεγάλη σειρά μεταρρυθμίσεων, που αφορούν τις δομές και τη λειτουργία του κράτους καθώς και την ισορροπία μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Η αλλαγή αυτή απαιτεί μία μακρόχρονη και συνεπή προσπάθεια. Απαιτεί να προσδιορίσουμε, ως κοινωνία και οικονομία, τη βασική δομή της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών που θα στηρίξει τη νέα ανάπτυξη –τις κατευθύνσεις που θα πάρει το νέο μοντέλο ανάπτυξης που έχει ανάγκη ο τόπος. Απαιτεί να καθορίσουμε, δηλαδή, τον οδικό χάρτη της ανάπτυξης –που θα αποτελέσει το βασικό σημείο αναφοράς και για το κράτος και για την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Η μελέτη «Ελλάδα 10 χρόνια μπροστά»

Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα του διακυβεύματος να προσδιοριστούν οι τομείς που θα χρησιμεύσουν ως η κινητήρια δύναμη της νέας ανάπτυξης, ο ΣΕΒ ανέλαβε την πρωτοβουλία, μαζί με την Ελληνική Ένωση Τραπεζών, να αναθέσει στη διεθνώς αναγνωρισμένη εταιρεία συμβούλων McKinsey & Company τη μελέτη «*Η Ελλάδα 10 χρόνια μπροστά*», η οποία θα διατυπώσει ένα νέο αναπτυξιακού όραμα και στρατηγική για την Ελληνική οικονομία, με απτά οφέλη σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Εξαρχής κρίθηκε σκόπιμο να εξασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή εκ μέρους της κυβέρνησης, ώστε οι ερευνητές να μπορούν να συνεργάζονται με τα κύρια στελέχη καθώς και με την πολιτική ηγεσία όλων των σχετικών υπουργείων και τα αποτελέσματα να τύχουν έμπρακτης αξιοποίησης από τους αρμόδιους φορείς. Επίσης, ο ΣΕΒ επεδίωξε και πέτυχε τη συνεργασία των μεγάλων εργοδοτικών φορέων του τόπου καθώς και της ΟΚΕ.

Στη διαδικασία κατάρτισης της μελέτης, όλοι οι φορείς αυτοί συμμετέχουν παρέχοντας πληροφορίες, καταθέτοντας τις απόψεις τους και ασκώντας την κριτική τους. Ο ρόλος όλων ανεξαιρέτως των φορέων παραμένει καθαρά συμβουλευτικός. Η McKinsey & Company διατηρεί την πλήρη ελευθερία να αποδεχτεί ή να απορρίψει τα σχόλια, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις που κατατίθενται. Μόνη αυτή, φέρει την αποκλειστική ευθύνη για το σύνολο της μελέτης –τη μεθοδολογία που υιοθετήθηκε, την ανάλυση, τα συμπεράσματα που εξάγει και τις προτάσεις που υποβάλλει.

Η μελέτη εισέρχεται πλέον στην τελική της φάση και αναμένεται να ολοκληρωθεί στον επόμενο μήνα. Σήμερα, θα παρουσιάσουμε τους στόχους που έχουν τεθεί, τη μεθοδολογία που έχει υιοθετηθεί για να προσεγγιστεί και να αναλυθεί το πρόβλημα και, τέλος, τους βασικούς τομείς που έχουν επιλεγεί σε πρώτη φάση ως πιθανοί μοχλοί για τη νέα ανάπτυξη.

Η μελέτη αναγνωρίζει ότι το νέο μοντέλο θα πρέπει να βασιστεί αφενός σε ευρείες, διακλαδικές μεταρρυθμίσεις που προάγουν την παραγωγικότητα κεφαλαίων και εργασίας και –κατά συνέπεια– την ανταγωνιστικότητα στο σύνολο της οικονομίας, και αφετέρου στην προώθηση συγκεκριμένων αναπτυξιακών στρατηγικών σε επιλεγμένους (παραδοσιακούς και αναδυόμενους) κλάδους οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Η μελέτη έχει τέσσερις διακριτούς στόχους και αντίστοιχες θεματικές ενότητες:

1. *Τη διεξοδική, ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των δομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ελληνική οικονομία σε όρους ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας. Στην ενότητα αυτή αναλύονται τα ιστορικά αδιέξοδα του Ελληνικού αναπτυξιακού μοντέλου, διευκρινίζονται συγκεκριμένα εμπόδια ανταγωνιστικότητας που πρέπει να υπερβούμε και αναπτύσσονται συγκεκριμένες προτάσεις με διακλαδική εμβέλεια για την αντιμετώπιση των «οριζόντιων» προβλημάτων της οικονομίας και της υγιούς επιχειρηματικότητας.*
2. *Την επιλογή κλάδων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν βασικούς αναπτυξιακούς πυλώνες της Ελληνικής οικονομίας κατά την προσεχή δεκαετία (2011 – 2021). Οι κλάδοι επιλέχθηκαν με βάση την πραγματική και δυνητική συνεισφορά τους στο ΑΕΠ και την απασχόληση, ενώ ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε σε κλάδους διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών. Οι επιλεγθέντες κλάδοι περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τον τουρισμό, το λιανεμπόριο, την ενέργεια, την αγροτική παραγωγή, καθώς και κλάδους της βιομηχανικής μεταποίησης.*

3. Την ανάλυση επιμέρους ζητημάτων παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των επιλεχθέντων κλάδων που πρέπει ν' αντιμετωπισθούν προκειμένου οι συγκεκριμένοι κλάδοι να μεγιστοποιήσουν τη συνεισφορά τους στο ΑΕΠ. Η ενότητα αυτή εμβαθύνει σε κάθε κλάδο ξεχωριστά, αναλύοντας ιστορικά στατιστικά στοιχεία σε σύγκριση με ανταγωνίστριες χώρες, καταλήγοντας στην περιγραφή και ποσοτικοποίηση συγκεκριμένων τομών και δράσεων για την αύξηση της παραγωγικότητας και της αναπτυξιακής δυναμικής σε κάθε κλάδο.
4. Τον ενδεικτικό προσδιορισμό και την ανάλυση της δυναμικής υπο-κλάδων και περιοχών οικονομικής δραστηριότητας όπου η Ελλάδα θα μπορούσε να αναπτύξει διεθνώς ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, ανεξάρτητα με το σημερινό τους μέγεθος. Στις περιοχές αυτές η ανάλυση εστιάζεται αποκλειστικά στις μελλοντικές προοπτικές, συνυπολογίζοντας διεθνείς τάσεις και προνομιακούς πόρους της Ελλάδας.

Η McKinsey & Company

Η McKinsey & Company είναι η κορυφαία εταιρεία management consulting παγκοσμίως, με 97 γραφεία σε 55 χώρες, με πελάτες που καλύπτουν πάνω από το 90% των 100 (70% των 1000) κορυφαίων επιχειρήσεων στον κόσμο, ενώ παγκοσμίως έχει φέρει εις πέρας πάνω από 400 έργα για κυβερνήσεις και δημόσιους φορείς κατά την περίοδο 2005 – 2009.

Στη μελέτη «*Η Ελλάδα 10 χρόνια μπροστά*» συνεισφέρει ενεργά το McKinsey Global Institute, ένα διεθνώς αναγνωρισμένο think tank και κέντρο οικονομικής έρευνας και ανάλυσης, στελεχωμένο με κορυφαίους ακαδημαϊκούς και εξειδικευμένους συμβούλους και εμπλοκή σε περίπου 300 μελέτες ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης σε 68 χώρες από το 1998.

Σημαντική συνεισφορά στη μελέτη έχουν οι διαφορετικές μονάδες κλαδικής εξειδίκευσης (Industry Sector Practices) της McKinsey & Company, που διαθέτουν εκτεταμένη τεχνογνωσία σε 11 διαφορετικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με πάνω από 3.200 πελάτες την τετραετία 2005-2009.

Στην Ελλάδα η McKinsey & Company δραστηριοποιείται από το 1997 και καλύπτει όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Διαθέτει προσωπικό 70 ατόμων στην Αθήνα, ενώ υποστηρίζεται διαρκώς από περίπου 20 εξειδικευμένους συμβούλους από άλλα γραφεία της εταιρείας στο εξωτερικό.